

АЛЕКСАНДРОВА В.О., ст. викл., каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»
РУБАН О.І., студентка, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Наявністю достатньої кількості фінансових ресурсів і ефективністю їх використання визначає фінансовий стан кожного підприємства.

Проте дефіцит як власних, так і позикових джерел фінансування основної діяльності є стримуючим чинником в адаптації підприємств до динамічних змін зовнішнього середовища.

Фінансові ресурси мають першорядне значення в забезпеченні розширеного відтворення підприємств. Від їх

величини, вартості і умов залучення залежить вирішення багатьох соціально-економічних і виробничих завдань підприємства, пов'язаних з економічним зростанням і підвищенням конкурентоспроможності.

Власні і позикові засоби формують структуру капіталу підприємства. Структура капіталу підприємства - це співвідношення між різними джерелами капіталу (власним і позиковим капіталом), використовуваними для фінансування його діяльності.

У структурі капіталу відбивається співвідношення позикового і власного капіталів, привернутих для фінансування довгострокового розвитку компанії.

Як показує практика, при розумній фінансовій стратегії і правильному фінансовому менеджменті залучення додаткового позикового капіталу дасть можливість збільшити доходи підприємства. А розвиток тільки за рахунок власних засобів зменшує фінансові ризики, але при цьому значно знижує швидкість приросту розміру бізнесу, перш за все виручки. Від того, наскільки оптимізована структура капіталу, залежить успішність реалізації фінансової стратегії компанії в цілому. У свою чергу, оптимальне співвідношення позикового і власного капіталів залежить від їх величини.

Визначення оптимальної структури капіталу є першорядним завданням для будь-якої компанії. На практиці найчастіше складається ситуація, коли використання кредитних ресурсів дозволяє істотно скоротити термін досягнення економічного ефекту, тому що акумуляція прибули для проектів – процес тривалий. Зрештою економія часу приводить до швидшого зростання компанії і максимізації прибули. Хотілося б відзначити, що універсальних критеріїв формування оптимальної структури капіталу не існує. Підхід до кожної компанії повинен бути індивідуальним і зважати на як галузеву специфіку бізнесу, так і стадію розвитку підприємства.

Слід зазначити, що надзвичайно висока питома вага позикових засобів в пасивах свідчить, з одного боку, про підвищений ризик банкрутства; з іншої – якщо компанія в недостатньому ступені використовує позикові засоби і обмежується використанням власних засобів, то це призводить до зниження прибули на одну акцію, пониженню курсової вартості акцій. В результаті для зрілих, давно працюючих компаній в

загальному випадку нова емісія акцій зазвичай розцінюється інвесторами як негативний сигнал, а залучення позикових засобів – як сприятливий або нейтральний.

Структура джерел фінансування діяльності підприємства в різних сферах діяльності і навіть на споріднених підприємствах однієї галузі різна. Це залежить від багатьох чинників і, перш за все, від виду діяльності, тривалості виробничо-комерційного циклу, структури і ефективності використання активів, здібності організації формувати чисту притоку грошових засобів і суму прибули; важливе значення має інвестиційна і дивідендна політика, ціна позикового капіталу і інші чинники. Тому ключовим питанням в структурі капіталу є оцінка раціональності співвідношення окремих груп джерел засобів і, перш за все, власного і позикового капіталу, а також обґрунтування управлінських рішень по оптимізації співвідношень цих двох основних джерел фінансування активів.